

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä 13. kokous

Aihe: Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimien riittävyys

Aika: ma 28.2.2022 klo 13.00-14.30

Paikka: Säätytalo, Helsinki /virtuaalikokous

Tausta

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman laatimisesta on säädetty ilmastolaissa (609/2015). Lain mukaan suunnitelmassa esitetään, millä toimilla ihmisen toiminnasta aiheutuvia päästöjä vähennetään ja ilmastonmuutosta hillitään ja osaltaan varmistetaan pitkän aikavälin ilmastotavoitteen toteutuminen. Suunnitelma koskee päästökaupan ulkopuolista ns. taakanjakosektoria. Tähän kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) uudistetaan siten, että komission Suomelle esittämä taakanjakosektorin päästöjen puolittamisvelvoite vuoteen 2030 mennessä ja hallituksen tavoite, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 saavutetaan. Ilmastosuunnitelman toimenpiteillä yhdessä ilmasto- ja energiastrategian ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman kanssa toimeenpannaan hallitusohjelman ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteet.

Ilmastotoimien riittävyystarkastelu

Hallitus on sitoutunut toteuttamaan kansallisten ja EU:n ilmastotavoitteiden vaatimat päästövähennystoimet. Viime syksyn budjettiriihessä sovittiin, että ”Hallitus arvioi maaliskuussa 2022, nojautuen ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja Ilmastopaneelin arvioihin, ovatko päästövähennystavoitteet saavutettavissa KAISU-suunnitelmassa esitetyin toimin ja päättää tässä yhteydessä mahdollisesti tarvittavista sitovista taloudellisista ja lainsäädännöllisistä ohjauskeinoista tavoitteen saavuttamiseksi”.

Ilmastopaneelilta ja keskeisiltä tutkimuslaitoksilta, Ilmatieteen laitokselta, Luonnonvarakeskukselta, Suomen ympäristökeskukselta ja Teknologian tutkimuskeskus VTT:ltä pyydettiin arvioinnit KAISU toimien riittävydestä, jotka ovat valmistuneet. Arvioinneissa korostuu erityisesti liikenne- ja maataloussektorien rooli. Arvioiden mukaan toimia on vahvistettava, jotta Suomi saavuttaa ilmastotavoitteensa riittävällä varmuudella.

Arvioinnit löytyvät linkeistä alla.

Lausuntopalaute ilmastosuunnitelmasta

KAISU-ilmastosuunnitelma oli lausuntokierroksella joulutammikuussa. Suunnitelmasta annettiin yhteensä 210 lausuntoa. Valtaosassa lausunnoista kiinnitti huomiota ilmastotoimien riittävyteen.

Lausunnoissa otettiin erityisesti kantaa maatalouden ja liikenteen teemoihin, mutta myös muun muassa kulutuksen hiilijalanjäljestä, kuntien ja alueiden ilmastotyöstä sekä rakennusten erillislämmityksestä annettiin palautetta. Valtaosassa lausunnoista, joissa on arvioitu ilmastosuunnitelman lisätoimien tai toimenpideohjelman vaikuttavuutta toivotaan kunnianhimoisempia ilmastotoimia. Erityisesti liikenteen päästövähennysten sekä maatalouden päästövähennysten, rakennusten erillislämmityksen, kulutuksen hiilijalanjäljen sekä julkisten hankintojen osalta toivotaan lisää kunnianhimoa.

Suunnitelma sai kiitosta sitä, että päästövähennyskohteita on etsitty laajalti ja toimenpiteet sisältävät suuren joukon uusia keinoja, jotka edesauttavat myös rakenteellisia muutoksia. Lisäksi suunnitelmaluonnos sisältää sektorikohtaisten toimien lisäksi myös poikkileikkaavia teemoja. Vastauksissa korostui kumminkin huoli siitä, että monista pienistä toimista koostuvaan kokonaisuuteen liittyvää epävarmuutta on vaikea hallita.

Ilmastosuunnitelman lausuntoyhteenvedo löytyy linkistä alla.

Hallitus arvioi ilmastotoimien riittävyyttä maaliskuussa, jonka jälkeen KAISU-ilmastosuunnitelma annetaan selontekona eduskunnan käsiteltäväksi. Kaksi muuta keskeistä ilmastopolitiikan suunnitelmaa, mm. päästökauppasektoria koskeva ilmasto- ja energiastrategia sekä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma lähtevät lausuntokierrokselle kevään aikana. Hallituksen esitys ilmastolaiksi annetaan viikolla 9.

Arvioinnit KAISU-toimien riittävyydestä:

- [Ilmastopaneelin arvio](#)
- [Teknologian tutkimuskeskuksen VTT:n arvio](#)
- [Suomen ympäristökeskuksen arvio](#)
- [Luonnonvarakeskuksen arvio](#)
- [Ilmatieteen laitoksen arvio](#)

- [Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman lausuntoyhteenvedo](#)

Kysymyksiä keskusteltavaksi:

- Mihin mahdolliset lisätoimet tulisi mielestänne kohdentaa?
- Miten epävarmuuksien tarkastelu ja oikeudenmukaisuus tulisi huomioida jatkotyössä?